

Agenda

- **Idea**
- **Cel opracowania**
- **Cechy dzieła**
- **Wybrane wnioski**
- **Wyzwania na przyszłość**

Idea

- **Inicjatywa:**

**Pełnomocnik Marszałka ds. Ładu Przestrzennego,
Departament Rozwoju Regionalnego, Wydział Planowania
Strategicznego i Przestrzennego**

- **Zlecający:**

Urząd Marszałkowski Woj. Kujawsko-Pomorskiego

- **Realizacja (2016):**

**Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w
Toruniu we współpracy z Wydziałem Budownictwa, Architektury i
Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego
im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy.**

Cele opracowania

- **Wskazanie obszarów** ładu i nieładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim, wraz z przykładami;
- **Sformułowanie zasad** kształtowania ładu i rekomendacji dla samorządów w zakresie polityki przestrzennej, ukierunkowanych na ład w przestrzeni;
- **Określenie działań**, umożliwiających kształtowanie postaw i świadomości społecznej w kwestii ładu.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Ziemi

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Departament Rozwoju Regionalnego

Ład przestrzenny w województwie kujawsko-pomorskim

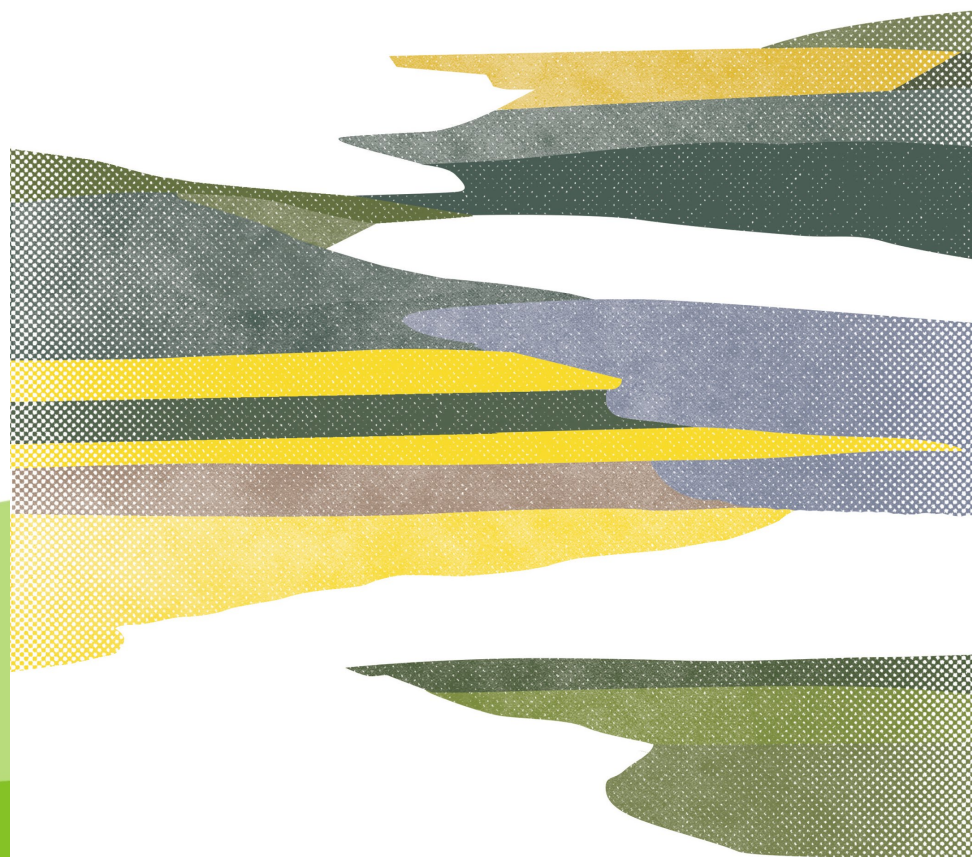
Diagnoza z założeniami programu
jego kształtowania

Toruń 2016

Toruń
2017

Kształtowanie ładu przestrzennego w Województwie Kujawsko-Pomorskim

Diagnoza i działania

KUJAWSKO-POMORSKIE STUDIA REGIONALNE

Cechy dzieła

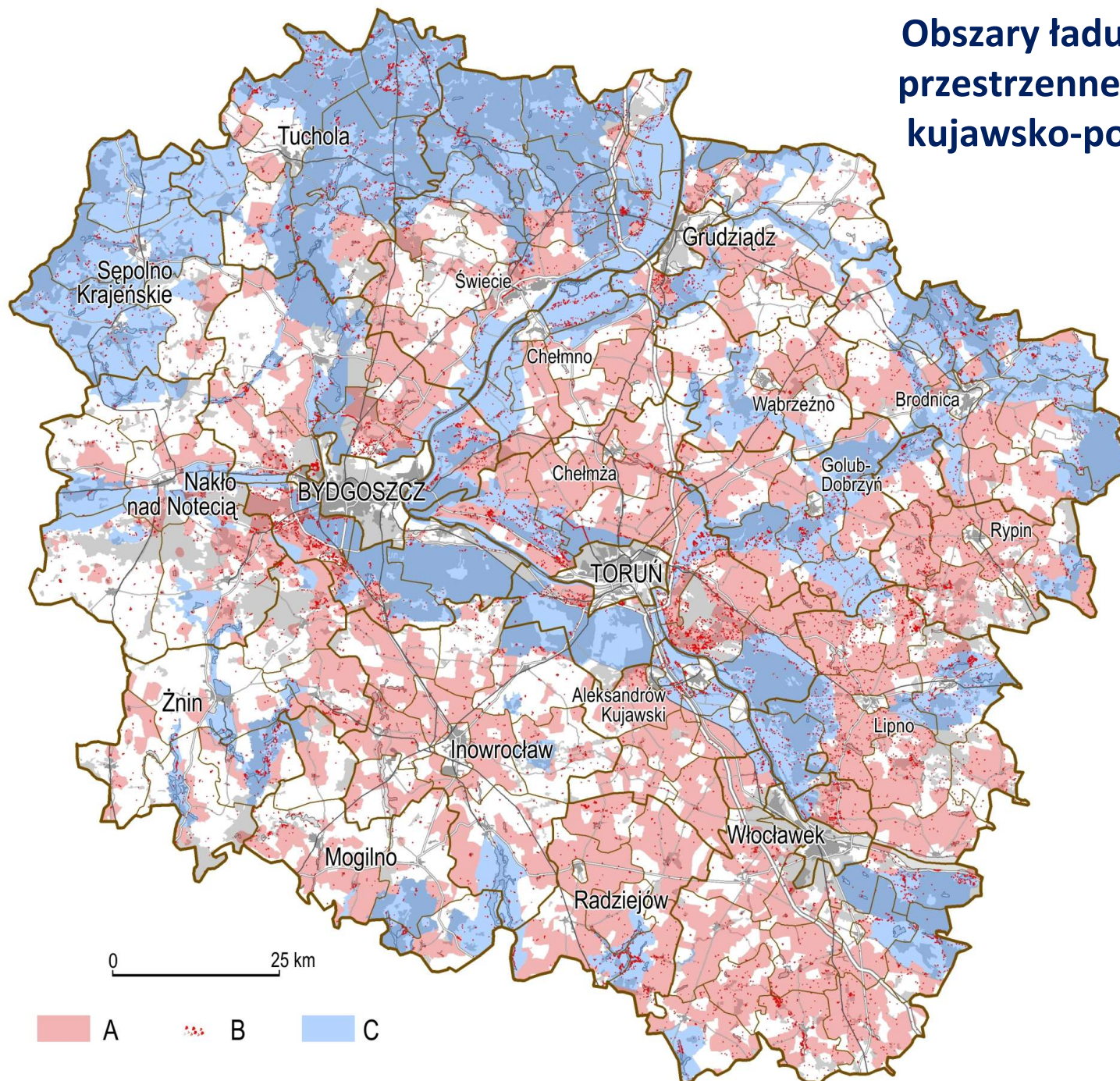
- Wielodyscyplinarność: urbaniści, architekci, prawnicy, socjologowie, geoinformatycy, planiści, geografowie, regionaliści;
- Pionierska w skali kraju monografia regionalna z zakresu ładu przestrzennego;
- Ścisła współpraca środowisk naukowych i praktyków z samorządem wojewódzkim;
- Współpraca uczelni: UMK, UTP, UKW.
- 19 arkuszy wydawniczych, 300 stron.

**Problemy przestrzenne w województwie
kujawsko-pomorskim mają charakter:**

- estetyczno-fizjonomiczny,**
- morfologiczno-strukturalny,**
- funkcjonalno-ekonomiczny.**

Obszary ładu i nieładu przestrzennego w woj. kujawsko-pomorskim

A – obszary zagrożone nieładem; B – miejsca konfliktów funkcji; C – obszary względnego ładu

Wybrane wnioski

ład zintegrowany =

+ ład społeczny

+ ład instytucjonalno-polityczny

+ ład ekonomiczny

+ ład środowiskowy

+ ład przestrzenny

**Nie istnieje rozwój
zrównoważony
bez ładu przestrzennego:
ład przestrzenny jest
warunkiem koniecznym
i jednocześnie rezultatem
zrównoważonego rozwoju.**

Najpoważniejsze problemy nieładu

- rozpraszanie zabudowy,
- nieład architektoniczno-urbanistyczny,
- deformowanie przestrzeni przez inwestycje górnicze i energetyczne,
- lokalizowanie inwestycji i funkcji uciążliwych w pobliżu osad ludzkich,
- niespójność przestrzenna obszarów nadmiaru i deficytu potencjału rozwoju,
- słabe powiązania między miejscami zamieszkania i pracy, produkcji i konsumpcji.

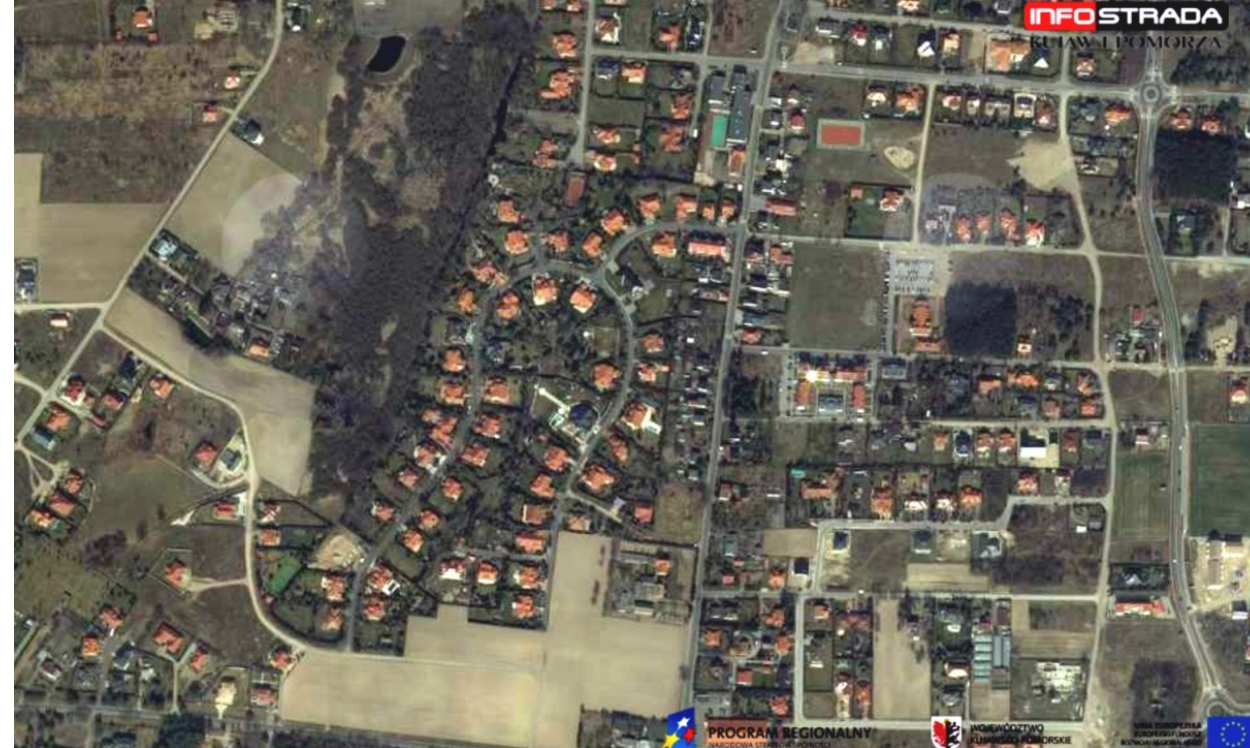
Przyczyny nieładu przestrzeni

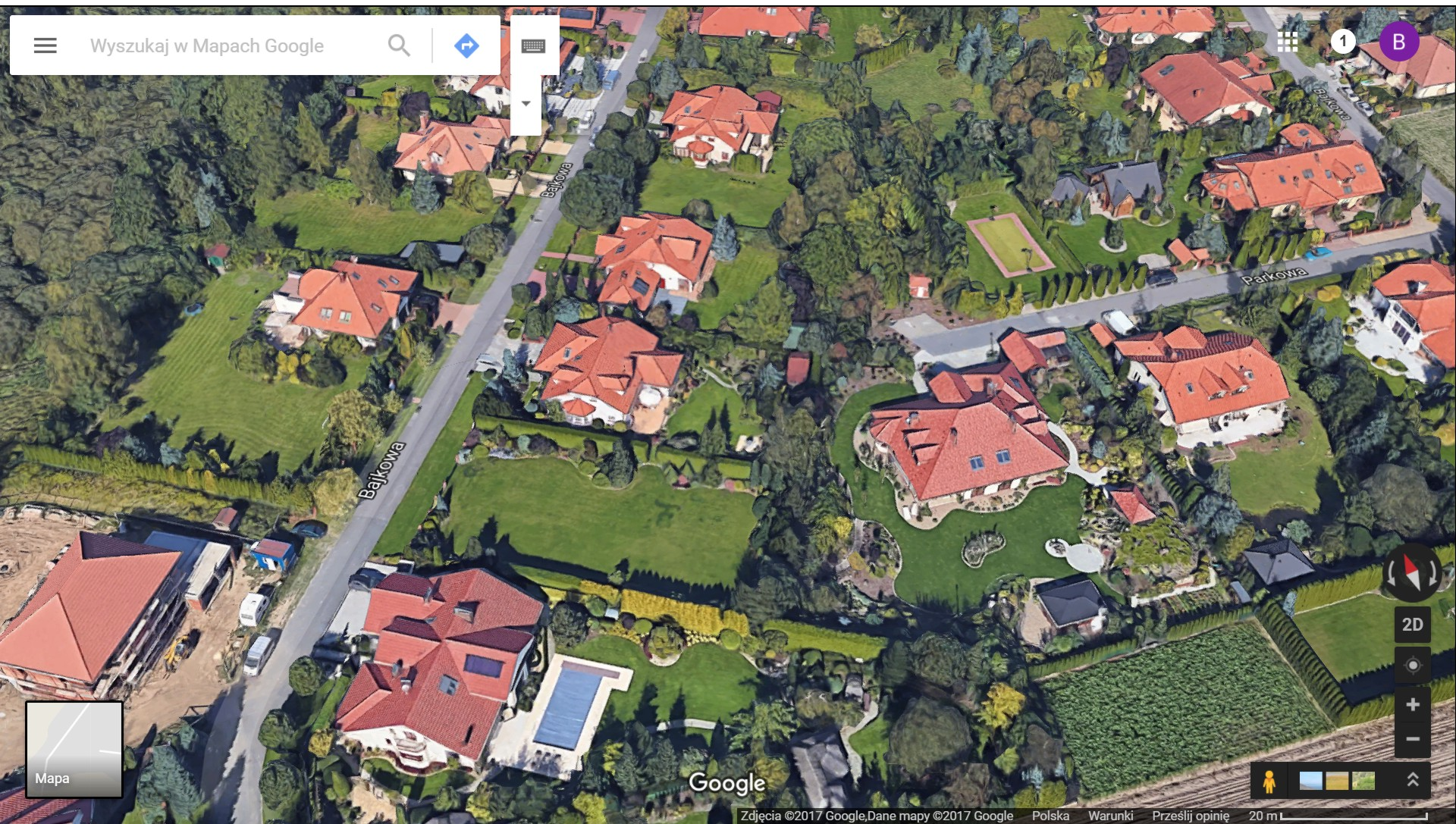
- ułomne i niespójne prawo,
- brak rządowej polityki przestrzennej,
- brak hierarchiczności planowania,
- odrębność planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego,
- utrwalone przekonanie o równoznaczności prawa własności z prawem do zabudowy.

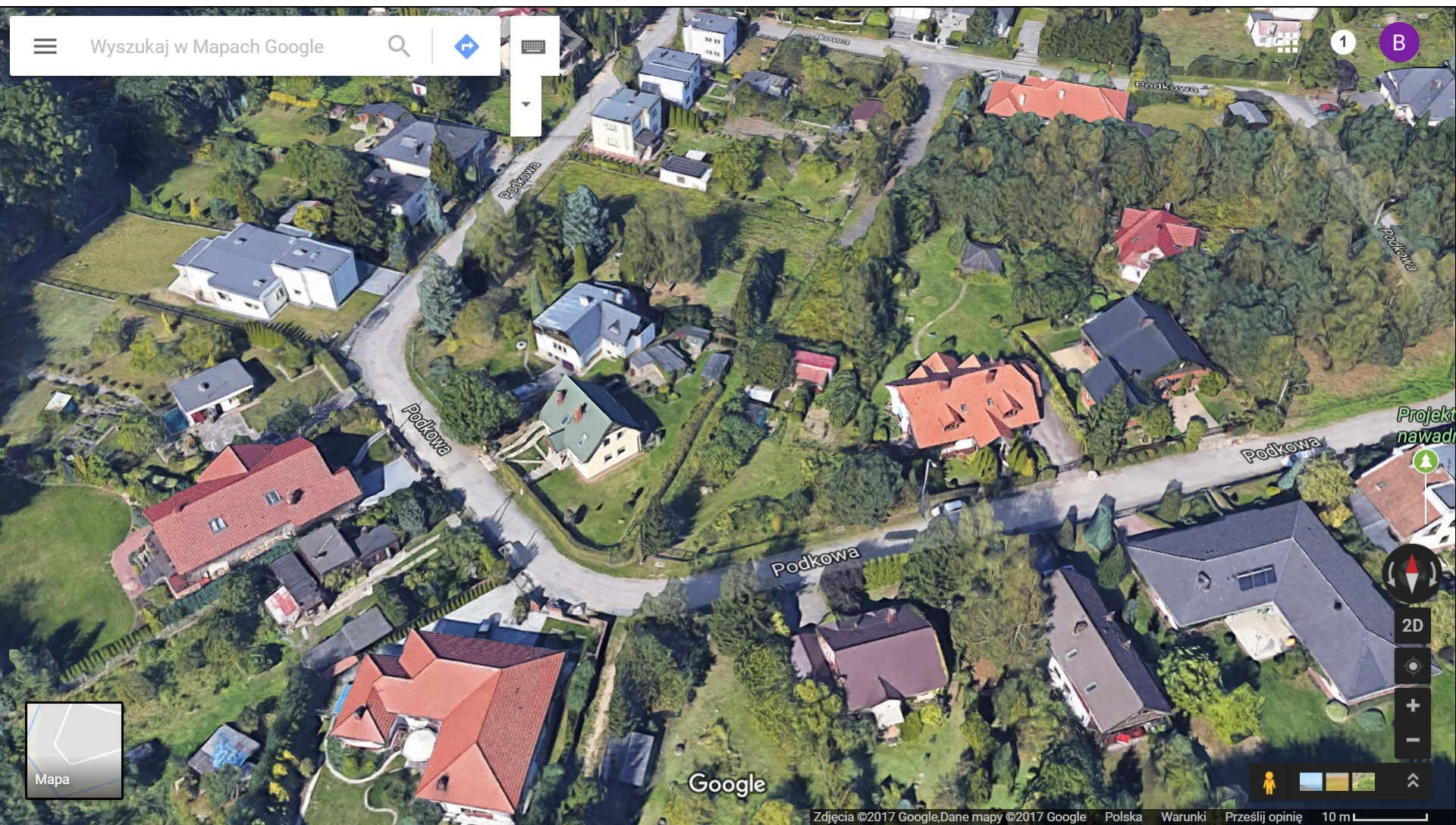

**Wieś Niemcz w
gminie Osielsko,
powiat bydgoski,
woj.
kujawsko-pomor
skie.**

**Osieki – część
wsi Papowo
Toruńskie w
gminie
Łysomice, pow.
toruński, woj.
kuj.-pomorskie.**

**Nieład przestrzenny ma
wymiar ekonomiczny
i powoduje straty
finansowe samorządów,
przedsiębiorstw oraz
mieszkańców.**

**Nieład jest wprowadzany
w przestrzeń
także w sposób planowy,
poprzez mpzp.**

Skutki finansowe obowiązujących i opracowywanych planów miejscowych (Polska, 2012 r.)

MPZP : 62 mln ludzi

SUiKZP: 167-229 mln ludzi

(Śleszyński 2015, Kowalewski i in. 2014).

Koszty wykupu gruntów pod drogi oraz budowy infrastruktury

są szacowane na
40 do 129 mld zł

(Kowalewski i inni 2014).

Nieład przestrzenny

w województwie kujawsko-pomorskim:

- generuje nadmierne koszty budowy i utrzymania infrastruktury;
- tworzy ryzyko strat na obszarach nie nadających się pod zabudowę (zalewowych);
- obniża jakość życia mieszkańców;
- zniechęca inwestorów (spekulacje gruntami);
- osłabia konkurencyjność województwa.

Zławieś Wielka

Skutki finansowe uchwalenia mpzp

- 1. SUIKZP: 15% powierzchni gminy pod zabudowę mieszk.**
- 2. MPZP: 48% powierzchni planów pod zabudowę mieszk.**
- 3. Zmiana przeznaczenia gruntów z rolnego i leśnego.**
- 4. Dochody i wydatki w związku z realizacją mpzp (opłaty planistyczne i wzrost podatku od nieruchomości):**
 - a) przed 1 stycznia 2015 r.:**
 - dochody: 1 mln zł; - koszty: 22 mln zł;**
 - b) prognozowane na kolejne lata:**
 - dochody: 5 mln zł; - koszty: 19 mln zł.**

**Ład przestrzenny
jest dobrem wspólnym
i musi powstawać
w wyniku współdziałania
wszystkich grup
użytkowników przestrzeni.**

Kształtowanie ładu przestrzennego powinno być realizowane na czterech płaszczyznach:

- legislacyjnej
- samorządowej
- społecznej
- inwestycyjnej

Fundamentalne znaczenie dla ładu przestrzennego ma jakość przestrzeni publicznych.

**Najważniejszym
uwarunkowaniem
kształtowania ładu
przestrzennego jest
świadomość społeczna.**

Warunki niezbędne dla wystąpienia potrzeby porządkowania przestrzeni:

- ograniczona przestrzeń zdalna do zamieszkania;
- rozwinięte siły wytwórcze: środki techniczne i finansowe;
- wysoka świadomość społeczna (ład jako dobro poprzez uznanie związku ładu z poziomem i jakością życia).

Wyzwania na przyszłość

- Osiągnięcie stanu ładu przestrzennego w Polsce (na większości terytorium) w ramach ładu zintegrowanego wymaga głębokiej zmiany cywilizacyjnej - prawa i świadomości.
- Istnieją dwa sposoby budowy ładu:
 - ewolucyjny, poprzez rozwój zrównoważony;
 - rewolucyjny, poprzez głęboki kryzys.

Laboratorium Przestrzenie Kultury

**Wizualizacja projektu budynku Młyn Kultury w Toruniu przy ul. Kościuszki 77.
Autor projektu: architekt Rafał Mysiak, Home Of Houses.**

**Wyrazem ładu przestrzennego
jest harmonijny krajobraz.**

Dziękuję za uwagę

